

Lo Somatenent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Dissapte 13 de Octubre de 1900

Núm. 3.001

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, llogratia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No's retornen los originals encara que no's publicuin.

Redacció y Administració

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un any...
En provincias trimestre...
Extrenger y Ultramar...
Anuncis, a preus conyencionals.

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que **La que paga més contribució de a provincia.**

Farmacia Serra **XAROP SERRA** **TOS**

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de...

LAPIDAS Vda. y fills de A. Auqué REUS

LAS MILLORS Y MES BARATAS

Plassa Constitució, 17 y Galanas, 1

ULTIMAS = NOVETATS

— EN —

CORONAS y altres objectes artístichs de flors, en seda, pluma, metall, porcelana, tela impermeable, etc., de totas classes y preus.

Cintas é inscripcions pera 'ls mateixos

M. PERPIÑA
Major, 22, Reus.

Recordau als morts

Pera 1 2 del proxim Novembre

PEDRAS MORTUORIAS

de marbre, varis colors treballades al burí, amte y relleu, desde 15 pessetas; daurades á meytat de preu 50 per 100 de rebaixa en las inscripcions. — De franch la colocació en lo Cementir.

TALLER DE MARBRES
LLOVERA, 23. VIUDA VILA LLOVERA, 23.

TALLER DE PLANXAR

REGINA LEIRA

Desde 1 mes de Juliol d'aquest any, se troba establert en aquesta ciutat un taller de planxat, montat ab tots los adelants que tan delicat treball requereix.

Dit establiment té una secció especial pera 1 rentament de cortinatjes, transparents, stors, vels, etcétera, etc.

Així mateix se rentan vestits de seda y meri, y tota classe de mantellinas.

Los objectes que surten del rentament no experimentan cap dany, conservantse com surtits de fabrica.

Se donan lliçons á senyoretas y se serveixen los encarreghs ab la major pulcritud y economia.

Carrer de las Galanas, 6, tercer, 1.ª — Reus.

Agencia

Admet encarreghs, instancias memorialis ó sollicituts als Registres de Propietat y Ajuntaments, certificats, copias, informes, Administració de fincas, cobro de pensals, etc. S' escriphen cartas.

Presta diner ab hipoteca.

Carrer de la Presó, 16.

Secció doctrinal

Lo Catalanisme y sos enemichs

Son las produccions del enteniment una especie fillets, que s' procuran vestir ab las millors galas de que un pot disposar, sobre tot, quat. están destinaes á fer visitas en diferents llocs: hi ha qui 'ls vesteix de seda y draps fins, ab preuhadas joyas, de modo que fentse admirar son ben rebuts per tot arreu y tothom se 'ls disputa; com jo no puch disposar de coses de tan valor, m' haig de contentar en enviar aquest fillet ab un senzill vestit de diumenge, y així arregladet, l' envio á la Redacció de *La Veu del Anpuat* en busca d' hospedatge, pera que 'ls digui lo següent:

Trovantme una vegada de viatge, al arribar á una capital, vaig veure en un diari anunciadas unas conferencias que donava un célebre orador sagrat: tant per lo gust de sentirlo, puig tenia gran renom, com per las delicadissimas materias de que tractava, vaig assisar á la Iglesia: prengui per assait un puestu, quedant aquella seguidament plena á rebassar: comensá així l' orador, encara que ab castallana llengua; siguen republicans unitaris ó federals, siguen monárquichs d'aquesta ó de l' altra especie, siguen indiferents en política ó rendiu tribut y assens á qualsevol forma, res importa á la Iglesia, res m' importa á mi, siguen lo que vulguen, pero siguen... católichs: si jo tingués una ploma tan eloquent, com

eloquent tenia la paraula aquell célebre orador, y tingués sobre mos llegidors l' autoritat que tenia aquell sobre son auditori, diria també: siguen republicans d' una ó altra forma, siguen democratas, siguen monárquichs d'aquesta ó de l' altra especie, siguen lo que vulguen, pero siguen... catalanistes.

Així com l' Iglesia católica, diguin lo que vulguen sos enemichs, no está renyida ab cap forma de govern, ni rebutja á cap fill per sas opinions polítichs, tampoch lo catalanisme, que en sustancia es un cos de doctrina, un programa; millor dit, la sintessis, la recopilació de lo que vol un poble que está cansat de servir de cap de turc als mals governants que tanta anys fa está patint; tampoch lo catalanisme está renyit ab cap classe d' institució que exerceixi digne y degudament la suprema autoritat.

No m' detindrè, per esser tanisabut, en explicar lo programa catalanista, sintetizat en las frases de Manresa, hermosissima recopilació de lo que vol un poble mesclat, pera poder sortir del estat de rebaxament á que la sommés un altre poble degenerat, que després de malmenar lo que li deixaren sos passats, preté fer lo mateix també ab lo patrimoni de Catalunya: solzament procurará desantranyar alguna de las causas de que, fins aquí mateix, á casa nostra en la propia terra catalana, hi hagi membres que disparin beta rasa contra l' catalanisme, y procurin com fills borts, no solzament amargar la vida de sa propia mare, sino hasta donarli l' cop de gracia.

Una de las causas de que sigui mal vist y tractat d' utópic lo Catalanisme, es la passió polítich, l' anició á un determinat partit polítich, quals adeptes cegats per aytal passió tancan los ulls, se tapan las orelles, posan una barra de ferro tan groixuda á la porta del enteniment, que tota mena de proba contraria á la doctrina á que rendeixen cult, apenas si 'ls fa impresió: contra aquesta classe d' enemichs del catalanisme no hi ha altre remey que l' temps: factor lo més important pera desenganarlos, com á gran aclarador de veritats, y l' predicar oportuna et oportunè, la bondat d' aquella doctrina: va de banda que parlo deis polítichs de bona fé á qui respecto com el primer: per lo que toca als polítichs d' ofici, ¡ahl ab aquesta mena de bitxos, escoria de la societat, no hi ha altre remey que l' despreci de la gent honrada, ja que per desgracia no se 'ls pot fer anar al fons d' un presidí arrastrant pesada cadena.

Una altre de las causas, y tal vegada la pitjor, es lo caciquisme, plaga la més terrible de nostra societat: es lo cacich, la pitjor especie deis polítichs d' ofici: prenem per exemple lo d' una provincia: en casi tots hi veureu, ó un tipo que per sos vicis ha malgastat lo del seu, ó que á forsa d' enganya posant á soldada sa influencia, s' ha fet una posició: ideas grans, ideas generosas, no 'n hi busquen: coneixements en algun art ó ciencia, ni pensarhi: rebaxament moral solzament respiran: aquesta classe de tipos: en tant es aixis, que s' conta d' un d' aquests cascs, que al ser nomenat per un alt càrrech en una provincia del interior d' Espanya, va preguntar si era port de mar: aquest, lo cacich de la provincia, es el que acapara tota la pernicioso influencia de Madrid, distribuintla ab son compte y rahó, ab los demás cacichs de segon y tercer ordre, com distribuix lo Sol sos raigs al sortir en una exoléndida matinata d' istiu: los cacichs de vilas y pobles, astres de segona y tercera magnitud, los veuren per exemple en dias d' eleccions pidolant, demanant per l' amor de Deu lo vot elector més degradat, repartint somrisas, estretas de mans y diners si convé, mentint promesas ab un descarro que ramou las tripas al home honrat: també 'ls veuren en certs dias, fent l' cort y servint d' estat major á algun personatge del qui esperan una viaje d' influencia pera portar á cap

sos bastants fins: es dir, veurén la podridura, l'esulticia y la vanitat, codojantse ab la mentida bon vestida y engalanada.

Y aquesta mena degont son las rodas que fan caminar lo carro de la política espanyola, son l'engranaje, lo fil d'aranya estés desde l'més petit possible fins al mateix Madrid pera que ningú pugui escapar-se de sas ben teixidas mallas, veus aquí un altre pestilencia que corseca aquesta terra, un altre plaga que mina l' Catalanisme, una mena de corch que rosega las barras catalanas, un rovell que va per desllustrar sa tradicional lluentor.

Hi há un refrá, y si no hi es, jo me'l faig, que diu: *digam qui t'aborreix y t' diré qui ets*. la passió política per una banda, lo caciquisme per altre, son dels enemics més irreconciliables del catalanisme, per quals motius solzament, encare que no n'hi hagués d'altres, deuria ferozment tan agradable y simpátich, fins lo punt de treballar ab tot dalé per aquell, fins lo sacrifici.

JOAQUÍM VERGÉS RIERA.

(De La Veu del Ampurdà).

Quo vadis

L' incendi de Roma

Vermellejava tota la volta del cel. Aparegué de darrera dels turons la lluna plena, com feta de bronze candent, y semblá que mirava ab esglay la ruina de la ciutat sobirana. En lo fons del firmament fins vermellejavan las estrelles, més, al revés de las altres nits, la terra era més clara que'l cel. Roma, com una gegantina foguera, iluminava tota la Campanya. A la sanguinosa claror agafavan relleu los llunyans turons, las ciutats, las villas, los temples, los monuments, los aqüeducts baixant de totas las montanyas vehinas, y sota dels aqüeducts una multitud de gent s'hi havia refugiat y contemplava l' incendi.

Y lo terrible element s'enfurismava més cada vegada. Era evident que mans criminals anavan alimentantlo, pug se'l veya esclatar continuament en nous indrets, lluny del centre. Dels set turons hont seya Roma lo foch s'escorria com onades cap a las valls, portantsen devoradas las casas de cinch y sis pisos, las barracas de fusta, los anfiteatres, los magatzems d'oli, de gra, de llenya, de nous y de pinyons, menjar de la població menada, y los basars dels vestits que de vegades, per la munificencia del César, se repartian entre ls miserables apilats en los estrets carrerons de la ciutat. Aquí lo foch, trobant bon combustible, brotava sacudiment y abhorrenta desolació, y rrrers sencera.

La gent acampada fora de la població definía aqueixos distints esclats del color de las flamas. L'empenya del ayre feva volar en certs moments d'aquell mar incandescent milers de nous y d'atmetilles encenses, que semblavan aixams de lluhentes papellonas que revenavan enlayre y tornavan a caure escampantse pels camps dels voltants.

Tote idea de salvació semblava insensata. La consternació creixia de minut en minut. Mentres la població fugia per tota los portals, los habitants de las vehinas pagasias y los pastors semi salvatges de la Campanya; moguts per l'esperit de la rapinya, entravan a milers en la ciutat.

Lo crit de *Roma mori!* may s'acabava; més ab ella s'arruinava lo romá imperi y s'affuizavan las cadenas que tenian presa a tot lo poble. Los esclaus y los aventureros, que cap profit ne treyan de la supremacia de Roma y a qui una revolució podia desllinrar de tots los sufriments; preñian ara un aspecte amenzador. Comenzavan las violencias y los robos. Semblava que solament lo terrorífich espectáculo contingués als melcontents, qual ira esclataria apenas la ciutat quedés reduhida a cendras. Centenars de milers d'esclaus semblavan oblidar que, a més dels murs y dels temples, Roma tenía sempre algunas desenas de legions, preparadas per la primera senyal. Se retraeya lo nom de Spartaco, més no sortia cap Spartaco nou. Novas monstruosas corrian de boca en boca. Deyan alguns que Vulcanus, per ordre de Júpiter, era qui havia encés lo foch; altres que Vesta volia venjar-se de la sacerdotisa Rubia. La gent que creya en aixó no s'cuydava de salvar la roba é invadia los temples per demanar gracias als deus. Però los més estavan convenuts de que l'ordre infame havia partit del César, al qual fastigujavan las pasliferas emanacions de la Suburra.

D'altre cantó venian veus que Neron s'havia tornat boig y havia dat ordres als pretorians y als gladiadors de destruhir al poble. Molts juraven per sos deus que l'atal Neron havia fet engegar las ferás de llurs ganyas. Havian vist pels carrers lleons ab las melenas encensas, alefants furiosos, búfals irritats que corrian perseguint a las furbas. Al mateix temps en certs indrets los alefants, veyant venir lo perill, havian remplat los ferros que'l guardaven y fugian ara del foch, trebecant lo tot y fentho malbé, com un huraca. Milers de personas morian. Molts, perduts tots los

llurs havers y las personas vulganas, se tiraven desesperats al foch; altres morian ofegats. Al centre de la ciutat, entre l'Capitolí y lo Quirinal per un cantó, y lo Viminal y l'Esquillí per altre, com igualment entre l'Palatí y lo Celi, hont se fixava lo nus de las vies, lo foch esclatava alhora en diferents punts, y turbas senceras de fugitius, corrent cap als llochs immunes, topavan sobtadament contra un mur inflammat y miserablement morian.

L'horror y lo trastorn feyan perdre lo cap. Los carrers, plens de trastos, no eran practicables en los llochs estrets. Aquell que hagués buscat refugi en los mercats, en la plassa hont devía erigir després Flavi l'amfiteatre, arrán del temple de la Terra y del porxo de Livi, y més arrán del temple de Juno Licina, entre l'claus Virbius y l'antich portal esquillí, se sentia travelsat pel mar de foch é irremissiblement perdut. En alguns llochs respectats del incendi foren trobats després centenars de cossos carbonisats, ab tot y que ls desventurats, aixecant las lloasas, s'havien mitx ficat a terra per repararse del foch. No hi havia una sola familia que no hagués perdut a alguns dels seus, y a tot voltant dels murs, en tots los portals, en tots los carrers s'alsava imponent lo plany de las donas que cridavan ais benvolguts del seu cor, morts ó perduts.

Als prechs s'hi ajuntavan las blasfemias. Los vells extenfan los brazos al temple de Júpiter Deslliurador, dihentli: «Si ets deslliurador, desllinra lo temple y la ciutat». En fonda desesperació se girava la gent als revehitis deus romans, convensuda de que a ells mellor que tots als altres pertocava la tutela de la ciutat. Més los deus eran impotents y la turba amenzava. Quan per la *Via Annaria* aparagué un flotó de sacerdots egipcis ab l'estatua d'Issis salvada del temple erigit prop de la *Porta Coelimoniana*, la multitud correngué al seu encontre, s'apoderá del carro, la traginó fins a la *Porta Appia* y la posó en lo temple de Lars, garrotejant als sacerdots d'aquest deu que gosaren resistir. S'ohian así y allá pregueres a Serapis, a Baal, a Jevá, los quals saqueres, sortint dels barris de la Suburra y del Trastiber aixordaven ab los llurs gemechs los superbis. Més entre aquells gemechs hi havia, ne obstant, una ombra de triomf, y, mentres alguns ciutadans s'unian al chor que exaleava al Senyor del mon, altres, irritats per l'invocació, s'esforsavan en reprimirla. Per s'ard, tant, hómens en la flor de la edat; donas y noys entonavan extranyos y solemnes cants que ningú comprenia y en los quals sonavan ab frequencia aquestas paraulas: «Arriba lo judici en lo dia de la ira!»

Una onada movible, inacabable, de poble voltava la ciutat flamejant y prenfa las formas d'una mar tempestuosa. Més ni ls prechs hi valian, ni las imprecaucions, ni ls cants. Lo desastre era inexorable com lo fat. Prop del amfiteatre de Pompeu s'encengueren los magatzems de canem y de lli que servian pel Circh, per l'Arena y per máquinas diverses destinadas als espectacles, y cremaren ensemps los edificis hont se guardava en barrils la pega destinada a untar las cordas. Per llargas horas de carrera tota la part de la ciutat d'enllá del Camp de Mart cremá ab una flama de color entre groch y vermellós en la qual los atordits espectadors, en mitx de la nit y en un trasvals final de totas las cosas, hi veyan la mateixa llum del dia. Més la llum igual sanguinosa, ho inundava tot. Del mar de foch ne sortian cap al cel inmensas fonte de flamas. Grossas columnas s'enfilavan ab ondas y flochs purpurins que'l vent desfeya, transformantles en llistas fils d'or que s'emportava lluny per la Campanya, envers als monts Albans.

L'ayre de la nit era lluminós y transparent. Lo Tiber s'escorria com líquit metall. Y lo foch s'engrandia sempre, abrasava las montanyas, s'escampava pels plans, inundava las valls, s'enfurismava, creixia, roncava.....

Lo duch, que havia assolert la Via Eomentana, escampat desde allí pel Vent per la Via Lata y cap al Tiber, s'havia arribat al Capitolí, allargat pel «Forum Boarium», y, tot engolint lo que de sa primera furia havia respectat, s'acostava al Palatí.

Tigeli havia reunit totas las esquadras de pretorians y advertit una pila de vegades al César que l'incendi anava creixent y que l'espectacle era llavors magnífich. Més Neron volia arribar de nit per millor gosarne. S'aturá en los contorns d'*Aguas Albanas* y sota la guia del trághich Aliturus assajava entretant las maneres, l'expressió del rostre, los gestos més adequats a la vista del foch, y calorosamente escatía ab ell, si, al dir las paraulas «Oh tu, santa ciutat, que semblavas més duradora que l'Idas», convenia alsar abdos brazos ó si, tenint en la mà la cítara, era mellor alsarne solament un. Qual qüestió era, per ell, en aquell moment, la més grave de tetas.

Al capvespre reprengué lo cant. Mes avans s'aconsellá ab Petroni de si devía florear los versos ab qual que belle imprecació als deus, semblantli, desde l'punt de vista del art, que involuntariament devía encoparse dels llabis d'un home que, com ell estava ardent la seva pátria.

Envers la mitja nit arribá finalment sota ls murs de la ciutat ab lo seu séquit inacabable de cortesans, senadors, capitans, lliberts, esclaus, donas y noys. Setze mil pretorians, en ordre de batalla, guardaven la persona del César, cuydant de tenir apartat al poble somegut, lo qual, incapás de fer cara, s'accontentava ab malehir, cridar y xiular al corteig imperial. Aó y allá, per altre part, s'ofan ap'audiments de la murria lla que, no tenint res, res havian perdut, y contava ab una garbosa distribució de pá, de vestits y de diners. De sopte, a una senyal de Tigeli, soneren trompas y corns, sofocant l'esvalot. Y Neron, passat lo Portal d'Ostia, s'aturá un instant y exclamó: «Oh sobirá expatriat d'un poble sense teulada, ahont reposarás aquesta nit la desventurada testa? Passat després lo «Clivus Delphinis», pujá l'escala construhida aposta en l'aqüeducte Api y darrera d'ell pujaren los angustians y ls chors de cantants ab llahuts, cítars y altres instruments.

Tots contingueren lo respir en espera de qualche frase pomposa que convingués guardar en la memoria sols pena de la vida. Ell s'estava alla dret, magestuós, mut, ab toga purpúrea, ab lo llorer d'or al cap contemplant las onades d'aquella mar de foch.

Quan Terpnus li hagué dat lo llaut d'or ell alsé los ulls al cel encés com per inspirarse. Una llum sanguinosa l'iluminava. Per tots cantons llengotejavan las flamas. Los testimonis de la sagrada antiquitat anavan arruñantse: lo temple d'Hércules, bastit per Evandre; lo temple de Júpiter «Stators», lo temple de la Lluna, obra de Servi Tuli; la casa de Numa Pompili; lo temple de Vesta ab los Penets del poble romy.... Entre las ondulacions de las flamas sortia lo Capitolí. Y ell, lo César, s'estava ab lo llaut a la mà, convertit en actor de tragedia, y no pensava en la ruina de la patria sinó en lo paper que li tocava fer en aquella ocasió y en las paraulas patéticas més indicadas per expressar la grandesa del desastre, per moure l'entusiasme y per arrancar aplaudiments.

Aburrint la ciutat y als seus habitants, no amava més que l'seu cant y ls seus versos, y s'alegrava de poder veure una tragedia semblant a la que havia descrit. Lo versayre se sentia ditxós, lo declamador s'inspirava, lo buscador d'emocions fortes s'emborstava ab l'horrible escena y s'gandia interiorment pensant que la mateixa ruina de Troya no era res comparada ab alló. Qué demanar més? Roma l'omnipotent, presa de las flamas, y ell dret sobre l'arch del aqüeducte, ab lo llaut d'or en las mans, iluminat, admirat, magnífich, poétich. Allá baix en las tenebras formiguejava y fressejava la turba... Los sigles passarian y las nacions recordarian y exaltarían al poeta que en aquella nit havia cantat la cayguda y l'incendi de Troya. Que era ja Homer? que era Apolo el seu costat?

Aixecá ls brassos y, pulsant las cordas, entonó las paraulas de Priam: «Oh bressol dels meus pares! oh bressol estimat! A cel obert y ab lo soroll del foch y de la multitud la veu cessarea sonava débil y tremolosa y las cordas vibravan ab lo sum-sum d'una mosca. Mes los senadors y ls angustians, lo cap acotat, escoltaván muts y estátichs. Neron cantá llargament, cayent cada colp més en lo tó liacrimós. Quan s'aturava per pendre alé lo chor de cantants repetía los darrers versos, y Neron ab un gesto après d'Alitrus, se feya caure sobre las espallias la *cayrma* trágica y representá l'cant. Acabada sa composició, s'afenyava a improvisar fent grandiosas comparansas ab tot lo que estava veyant. Lo rostre se li trasmutá. No era ja per la ruina de la patria; se conmovia fortament pel propi cant y los ulls se li omplían de llágrimas. A la fi, deixant caure lo llaut, s'emholicá ab la *cayrma* y romangué inmovil, marmori, semblant a un dels fills de Ninbe que ornavan lo pati del palau al Palatí.

Després d'un instant de silenci esclatá un huracá d'aplaudiments al qual respongué de lluny l'udol del poble. Ja ningú duptava aleshoras de que'l César havia ordenat l'incendi per gosar del espectacle y cantar los seus versos.

Firas y Festas

Nostre apreciable colega local lo *Diario de Reus*, escriu en fetxa d'ahir:

«Las comissions recaudadoras nombradas para visitar als senyors comerciants, industrials y particulars de la població, está ja casi ultimant sos treballs, los quals han donat lo resultat satisfactori que era d'esperar.

»La Comissió de festas rebé ahir un atent ofici del

Excm. Senyor Comte Coello, Secretari-tresorer de S. A. R. la Serenissima Infanta D.ª Maria Isabel, en la que participa la remisió d'una artística figura de bronze, representativa d'una venedora d'aus, ab destí a la gran Tómbola que s'ha verificat ab motiu de las próximas festas.

També l' distingit reusenoh, Dr. D. Tomás Suoona, canonge de la Metropolitana tarragonina, ha correspon galantment a la invitació que se li dirigí, anunciant en atenta carta l'envío d'un exemplar, luxosament encuadernat, de la obra «Tierra Santa», ab destí a la propia Tómbola.

S'esperan així mateix altres valiosos donatius, tot lo qual permet augurar l'èxit més franch en número tan brillant del programa de las festas que s'han de celebrar los dias 27, 28, 29 y 30 del actual.

També té acordat la comissió l'fer confeccionar un vestit non pera la Bizeta, comprenent que dels sis gegants, es la predilecta de nostres paysans.

Ahir tinguerem lo gust d'admirar los preciosos fotografats confeccionats en los tallers d'en Thomas de Barcelona, los quals han d'adornar los programas de las Firas y Festas. Tots ells—los fotografats—representen vistas de Reus monumental, cuesl fotografias foren tretas per un ilustringat aficionat que ha sapigut treure tot lo partit possible de la instantánea, per lo que ha merecut junt ab nostra felicitació, la de tots quants han lograt veurer los curiosos treballs de sos ensaigs fotogrífichs.

Será molt probable que, si aquesta nit quedan definitivament acordats los darrers detalls dels números que han de formar lo programa de las Firas y Festas, poguem tenir lo gust de ferho coneixer a nostres lectors dema mateix desde aquestas columnas.

CRÓNICA

Sessió del Ajuntament

Baix la presidencia de D. Emili Briandó y ab asistencia dels regidors senyors Navas (E.), Pallejá, Vallvé, Jordana, Artés, Güell, Vergés, Navas y Serra se celebrá ahir nit la de segona convocatoria corresponent a la present setmana.

S'aprobá l'acta de la anterior. Lo senyor Arquitecto municipal posá en coneixement del Ajuntament que la casa núm. 6 del carrer de Sant Lluís amensassa ruina.

S'acordá anunciar la subasta del cupo de consums. Se declará deserta per falta de postors, la subasta dels terrenos de la plassa de Sant Joan.

S'aprobaren varis comptes d'obras y de particulars contra l'Ajuntament. Y després de algunas indicacions del senyor Pallejá, corresponents a la secció de Foment, y que foren aprobadas a aixecá la sessió.

A las non aproximadament de la nit d'ahir s'avehiná en nostre cel una tempesta que ilustringá bona estona l'espy ab los llampechs y 'ns feu sentir l'espatech del tró seguit d'un regular ruixat.

Juntament en lo programa de las Firas y Festas que probablement podrem donar dema a la publicitat, hi inclourém lo de las grans carreras de bicicletas, organizadas pel «Club Velocipedistas» ab los corresponents premis de cada correguda.

Lo recandat en lo dia d'ahir en la Administració de Consums per diferentes especies puja la cantitat de pessetas 1015'17.

Sembla que aviat se celebrará a Barcelona una reunió de delegats obrers de Catalunya, al objecte de tractar de la crisis industrial y de la linia de conductes que denhen adoptar las agrupacions obreres en las actuals circunstancias.

Havent acordat la comissió de festas fer un concurs de fotografias dels números més selectes del programa, com son: «missa de campanyas», «corronsels», «batalla de serpentinas» y l'acte de posar una corona al monument del general Prim, recomaném los productes fotogrífichs que s'expendeixen en la Drogueria de don Anton Martre, carrer de las Galanas, núm. 6, puig que 'ls trobarán de recent fabricació y assegurats per lo delicat treball que s' té d'emplear.

Lo próxim diumenge en l'elegant teatre de la Societat «La Palma» se posará en escena lo drama «Por la marina española» y la comedia «Cura de moro».

La Audiencia de Barcelona ha confirmat l'auto de processament que l'Jutjat dictá contra 'ls senyors No-guera Aldavert y altres, en mérito de la propaganda catalanista.

Llegim en un confrere de Tarragona d'ahir: «Ahir seguí l'judici per jurats en la causa de la Esplugu. Sostingué la acusació lo tinent fiscal senyor Carballo y se suspengué l'acte, després d'acabar la defensa l'advocat don Joan Cañellas. Es de creure que avuy donará l'Jurat lo veredict.»

La mestra de párvuls de Batea D.ª Elvira Carbonell ha sollicitat nou títol d'augment de sou a 1.100 pessetas.

La Companyia dels ferrocarrils de Madrid a Saragossa y a Alicante ha disposat que quants encárrechs y petits paquets s'envihin entre las estaciones de Madrid, Barcelona, Reus, Saragossa, Córdoba y Sevilla, se transportan en los trens expressos.

Lo Sant Pare s'ha dignat nombrar al eminentísim y reverendísim senyor Cardenal Salvador Casañas y Pagés, Protector de la Iglesia de la Santa Familia d'Urgell.

Ens escriuhen de Tortosa: «A consecuencia de las últimas plujas ofrecen magnífico aspecto de vigor los grandiosos olivars de nuestra comarca; y encarece la collita d'aquest any es escassa, las olivas han millorat notablement, asegurant los agricultores que 'ls arbrats estarán predisposats excelentment para la floració del any próxim que esperan será copiosa».

Nostres apreciables lectores llegiran en la present edició un anunci de la ben reputada firma dels senyors Valentín & Cia., Banquers y Expendiduría general de loteria a Hamburgo, tocan a la loteria de Hamburgo y no dubtem que 'ls interessará molt, ja que s'obreix per pochi gastos alcanzar en un cas fells una fortuna ben important. Aquesta casa envia gratis y franch lo prospecte oficial a qui 'l demani.

Secció oficial

Registre civil del dia 12 d'Octubre de 1900
Naciments
Ramón Pié Pastor, de Ramón y María.
Matrimonis
Cap.
Defuncions
Joseph Vilanova Barenys, 65 anys, S. Joaquim.—
María Bové Montserrat, 80 anys; Vallroquetes.—
Joan Bové Basora, 40 anys, 1.ª del Roser.

Secció religiosa

Sant d'avy.—Sant Eduart.
CULTS RELIGIOSOS
Parroquia de Sant Joan Batista (Providencia)
Avuy dissapte, tindrà lloch en aquesta Iglesia lo primer dia de la Novena de la doctora y mare Santa Teresa de Jesús, que tots los anys li dedica l'Associació de joves devotas de la santa. A las 6 de la tarde, exposat S. D. M. se comensa per lo reso del Rosari, a fi de guanyar las indulgencias que concedeix lo sumo Pontífice, segueixen los exercicis de la Novena, en que predicará tots los dias lo Rvnt. D. Ignasi Jordá, Superior del convent de Montblanch, donent fi ab la reserva é himne de la Santa. Lo dilluns próxim, festivitat de l'insigne Doctora, se l'obsequiará ab un Ofici solemne a veus a dos cuarts de deu, y será predicador lo conegut y reputat orador sagrat Rvnt. don Francesch Solé Pbre. La part de cant estará a càrrech de las Monjas d'aquest Convent.
Sant de dema.—Sant Celixto.

Anuncis particulars

Interessa molt
Saber que en la ciutat de Barcelona y carrer de la Diputació, núm. 436, sucursal de A. SALVATI COSTANZI s'obran verdaders miracles en los malalts de mals venereos en general y especialment sifilítics encareque sia la dolencia hereditaria.
Para més detalls llegeixis en 4.ª página Miraculosos confits ó Inyección anti-venereos y Roob anti-sifilítics COSTANZI.

PASTILLAS DE FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocaína y al Mentol

Son lo millor remey en las faringitis esterales en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tos faringea, ronquera, afonía y en general en las inflamaciones de la gola, etc.
Diposit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.
De venta en todas las bonas farmacias y principal droguerías

SOCIETATS Y CAFETERS

Gran y variat surtit de cromos, fototipias, cartulinas, llistas, papers, calats pera plats y tot lo demás concernent a la rifa de dolcos de

Tots los Sants

Desde 'l més luxós a lo més senzill.
Se trobarán a preus limitadíssims en la Imprempta Ferrando
Plassa de la Constitució, Reus.

EN VENTA

En la propietat de D. Jordi Pellisá situada a un kilómetro d'aquesta ciutat, lindant ab la carretera de Salóu, hi ha varis trossos de terra, de cabuda un jornal aproximadament, pera vendre.
Perá informes dirigirse al mateix duenyó, Mercedaria, 5,6 a D. Bonaventura Carps, Farmacia, Reus.

IMPORTANTÍSSIM als herniats (Trencats)

Lo que acredita a una casa de comers no son preciament las alabansas inusitadas ni 'l reclam de falsos remittits y certificats, medís molt empleats en las grans capitals; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los fets ab sa incontrastable elocuencia assentan las reputacions; per aixó aquesta casa s'enorgulleix d'haber fet de cada comprador un parroquiá y de cada parroquia un propagandista entusiasta.
Son molts los que han acudit a consultarne creguts d'estar herniats (trencats) y fet lo reconeixement s'han convenut de lo contrari.
La opinió dels senyors facultatius d'aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y 'ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantías que no olvida 'l públich.

Braguers de tota classe lo més práctic y modern pera la curació de las hernias
Especialitat en braguerets de cauchuc pera la completa y prompta curació dels tendres infants.
Elasticos omoplátics pera evitar lo carregament d'espalllas.
Baixas hipogástricas pera corregir la dilatació y abultació del ventre.
JOSEPH PUJOL
Cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias.
ESTABLIMENT
LA CREU ROJA
PLASSA DE PRIM, REUS

Telégramas

Madrid 12.
Lo senyor Sagasta insisteix en prohibir a sos amichs que acceptin lo nomenament de diputats provincials que s'hagin fet a son favor, perque 'l decret de 30 de setembre es un atentat a la llei.

Se proposa parlar extensament ab la Reyna. Per aquet motiu ha avensat lo seu viatge, puig lo temps que 'l tren real s'atura a Avila, no li permetia parlar gayre ab la Regent, a qui anirá a saludar molt aviat.

Está disposat a defensar la llibertat consignada a las lleys y la bona gestió económica y administrativa. Conferenciaré ab los ex-ministres liberals. Dupta de que las Cortes s'obrin pel novembre. Creu que las cosas no poden seguir aixis.

A un quart d'onze en punt ha entrat a l'estació 'l tren que portava la familia Real.
Esperavan als Reys a l'estació, lo Govern, las autoritats, l'element oficial y escás públich.

A l'andén, espléndidament iluminat, hi havia tres companyias del regiment de Sant Fernando, ab bandera y música pera tributar als Reys los honors d'ordenansa.

Al baixar los Reys del vagó, la música ha tocat la Marxa Real. No s'ha cridat cap visca. Pels vols de l'estació y pel passeig de Sant Vicens hi havia alguns grupos de curiosos. També hi ha via molta policia. No ha ocorregut cap incident.
Lo senyor Silvela ha manifestat que en Sagasta va molt equivocad al dir que fins al desembre no s'obrirán las Cortes. Las Cortes—ha dit—s'obrirán durant la primera quinzena de novembre.

Secoló comerolal

J. Marsans Fol

Representant, Joaquim Sociats

CARRER SANTA ANNA, 26.

Cotizació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir

Interior	71'80	Aduenas	
Amortizable 5 0/0	92'90	Norts	52'90
Colonial		Alicant	77'80
Cubas 1886	85'75	Orenses	23'50
Cubas 1890	71'25	Obs. 6 Frances	96'25
Filipinas		Id. 3 0/0	52'25
Exterior Paris	71'20	Id. Alemanes 3 0/0	
		GIROS	
Paris	30'90	Londres	32'93

Ordres de Borsa pera Barcelona, Madrid y Paris.—
Compra y venda al contat de tota classe de valors.—
Descompte de cupons.—Compra de monedas d'or y
bitllets de tots los peissos.—Giros sobre Barcelona y
Madrid.

Cambis corrent.

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Co.
legi de Corredors de Comers de la pelesa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Papar.
Londres 90 dies fetxa.		32'50	
» 8 dias vista			
» vista			32'90
Paris 8 dias vista			
» vista	30'55		30'80
Marsella 90 dies fetxa			
» 6 dias vista			

VALORS LOCALS

	DINER	PAPER	OPRE.
ACCIONS			
Gas Reusense		675	
Industrial Farinera	675		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	700		
Manufacturera de Algodón		150	
C. Reusense de Tranvias	25		
C. Reusense de Tranvias pri-viligiadas 5 per 100	275	350	

Bolsi de Reus

CARRER MONTEBOLS, 27.

Cotizació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir.

Interior	71'82	Cubas del 86	85'70
Colonial		Cubas del 90	71'81
Orenses	23'50	Amortizable	92'11
Norts	52'90	Ob. 5 p/g Alemanes	
Alicants	77'90	Id. 3 p/g Frances	52'50
Filipinas			

PARIS Interior MADRID Interior
GIROS Londres

Se reben ordres pera operacions de Borsa. Compra y venda al contat de tota classe de valors cotizables de Borsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tota los peissos.

LLIBRES

Poesias, de D. Eugeni M. y Miarona. Una pesseta, 1 tomo.
Rosari del cor, poesias de D. Francisco Gras y Elias. Dues pessetas, lo tomo.
Se venen en l'Imprempta d'aquest diari.

Imp. Celestino Ferrando, Plassa de la Constitució, 7

MIRACULOSOS CONFITS COSTANZI

INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITIC

No pocs envejados sufren grandement per lo favor cada dia més creixent que merexen del públich de totas nacions los Remexa Costanzi, que han curat mils de malaits de venéreo y sífilis encare sent sos mals crónichs de més de 20 anys.

Dits medicaments son d'efecte tan maravellos pera l'estreñiments uretrals, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evitant ademés las perillosas candelillas. En dos ó tres dias sera radicalment curada la purgació recent y en cinch ó sis dias la crónica y gòta militar.

Inmigliorable pera las úlceras y fluj blanc de las donas, arenillas y catarros de la vejiga, escorres uretrales, cálculos, retencions d'orina y demés infeccions genito-urinarias y especialment la sífilis encare que sea hereditaria. Pera la curació de la sífilis, lo Roob ha donat probas patents d'una superioritat incontestable sobre tots los antisifilichs fins ara coneguts, porque es l'únic que no conté loduro de Potasio ni cap sustancia Mercurial. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarrestar los efectos de tals sustancias, tan desastrosos pera la salut ja que com es sabut causan malalties no molt fáciles de curar. Lo Roob te ademés la ventajta de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als intrédols se li ha admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l'inventor. Carrer Diputació, 435, Barcelona.

Preu de la Injecció Costanzi, pessetas 4. Preu dels Confits anti venéreos para quins no vulguin usar inyecciones, pesseta 5. Roob antisifilich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincials ateg pessetas 1'60. Dits medicaments están de venta en tolas las Farmacias A Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Drogueria de D. Francisco Freixa, Plassa de Prim, 1.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Octubre de 1900

Linea directa para el Rio de la Plata

Sortiran de Barcelona directament para Montevideo y Buenos Aires los magnificos y rápidos vapors francesos

lo dia 11 de Octubre lo vapor «Espagne»
lo dia 21 de » lo vapor «France»

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se'n venen en la Imprempta d'aquest diari.

Invitacion para participar a la proxima

GRAN LOTERIA DE DINERO

500,000

MARCOS

o aproximadamente

PESETAS 800.000

o aproximadamente

Marcos 11.618.400

o sean aproximadamente

PESETAS 19.000.000

La Loteria de dinero bien importante autorizada por el Alto Gobierno de Hamburgo y garantizada por la Hacienda pública de Estado, contiene billetes 118.000 de los cuales 59.010 deben obtener premios con toda seguridad.

Todo el capital incl. 58890 billetes gratuitos importa

Marcos 11.618.400

o sean aproximadamente

PESETAS 19.000.000

La instalacion favorable de esta Loteria está arreglada de tal manera, que todos los arriba indicados 59.010 premios hallaran seguramento su reparticion en clases sucesivas.

El premio mayor de la primera clase es de marcos 50.000, de la segunda 50.000 asciende en la tercera a 60.000, en la cuarta a 65.000, en la quinta a 70.000, en la sexta a 75.000 y en la séptima clase podria en caso mas feliz eventualmente importar 500.000, especialmente 300.000, 200.000 marcos etc.

La casa infrascrita invita por la presente a interesarse en esta gran loteria de dinero. Las personas que nos envian sus pedidos se serviran añadir a la vez los respectivos importes en billetes de Banco, o en valores de correos remitiendonoslos por valores declarados, ó en libranzas de Gifos Mutuos sobre Madrid, o Barcelona, estendidas a nuestra orden ó en letras de cambio facil a cobrar, por certificado.

Para el sorteo de la primera clase cuesta:

1 BILLETE ORIGINAL ENTERO. PESETAS 10
1 BILLETE ORIGINAL MEDIO. PESETAS 5

El precio de los billetes de las clases siguientes, como tambien la instalacion de todos los premios y las fechas de los sorteos, en fin todos los pormenores se verá del prospecto oficial.

Cada persona recibe los billetes originales directamente que se hallan provistos de las armas del Estado, como tambien el prospecto oficial. Verificado el sorteo, se envia a todo interesado la lista oficial de los números agraciados, prevista de las armas del Estado. El pago de los premios se verifica segun las disposiciones indicadas en el prospecto y bajo garantía del Estado. En caso que el contenido del prospecto no convendria a los interesados, los billetes podran devolverse pero siempre antes del sorteo y el importe remitidosos será restituido. Los pedidos deben remitirse directamente lo mas pronto posible pero siempre antes del

1 Noviembre 1900

Valentin y Comp.

HAMBURGO

ALEMANIA

Para orientarse se envia gratis y franco el prospecto oficial a quien lo pida

ESPECIALMENTE:	Premio	Importe
1	Premio a M	300000
1	Premio a M	200000
1	Premio a M	100000
1	Premios a M	75000
2	Premios a M	70000
1	Premio a M	65000
1	Premio a M	60000
1	Premio a M	55000
2	Premios a M	50000
1	Premio a M	40000
1	Premio a M	30000
1	Premios a M	20000
16	Premios a M	10000
56	Premios a M	5000
102	Premios a M	3000
156	Premios a M	2000
4	Premios a M	1500
612	Premios a M	1000
1030	Premios a M	300
36053	Premios a M	169
20968	Premios a M	250, 200, 150, 148, 115, 100, 78, 45, 21.